

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İNTERNET KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ertuğrul USTA

Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE, Kırşehir/TÜRKİYE

Aykut Emre BOZDOĞAN

Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Kırşehir/TÜRKİYE

Kasım YILDIRIM

Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Kırşehir/TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 30.05.2007

Yayına Kabul Tarihi: 03.07.2007

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrencilerin farklı değişkenler boyutunda internet kullanımına ilişkin tutumlarının belirlenmesidir. 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde gerçekleştirilen çalışmaya Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören toplam 229 öğrenci katılmıştır. Tarama yönteminin kullanıldığı araştırmanın verilerinin toplanması amacıyla Tavşancıl ve Keser (2005) tarafından geliştirilmiş olan "İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 12.0 programından yararlanılmış ve gerekli istatistiksel teknikler kullanılarak, araştırmanın verileri analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin yaklaşık yarısının bilgisayar kullanmaya üniversite yıllarında başladığı ve yaklaşık üçte ikisinin de interneti eğitim amaçlı kullandığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin kendilerine ait bilgisayara sahip olma, interneti kullanma süreleri ve internete girdikleri mekan değişkenleri arasında da anlamlı fark tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İnternet Kullanımı, Tutum, Öğretmen Adayı.*

EVALUATING ELEMENTARY PRE-SERVICE TEACHERS' ATTITUDES TOWARD INTERNET USE

ABSTRACT

This study aims to determine the attitudes of the students, who studied in the Department of Primary Teacher Education, toward internet use in the aspect of different variables. This study involved 229 students, who studied in the Department of Primary Teacher Education, Faculty of Education in Ahi Evran University during 2006-2007 academic year. In the study was used to "Attitudes Test toward the Internet Use" developed by Tavşancıl and Keser (2005) with the aim of collection of data of the research for which scanning method was employed. SPSS 12.0 Method was utilized in the analysis of the research data, and the research data were analyzed by means of the use of the essential statistical techniques. The results of the research indicated that almost half of the students began to use computer during their university years, and about two-third of them used the internet for educational purposes. In addition to that, there was found a great discrepancy between the rates of the students' having their own computers, the time they spent using the internet, and the places where they had an internet access.

Key Words: *Internet Use, Attitude, Pre-service Teacher Candidate.*

1. GİRİŞ

Hızla değişen dünyada insan yaşamının vazgeçilmez öğelerinden biri haline gelmiş bir teknoloji olan İnternet'i vazgeçilmez haline getiren unsur, ihtiyaç duyulan pek çok bilgiye ve kaynağa istenilen zamanda ve mekanda rahatlıkla ulaşılabilmeyi sağlamasıdır. Bundan on yıl öncesine kadar İnternet'in ne olduğu konusunda sınırlı bilgiler varken, bu aracın aktif olarak kullanılmasıyla birlikte İnternet insanlar için hayatın önemli bir parçası olmuştur.

Dünya üzerindeki tüm bilgisayarları birbirine bağlayan ve bu şekilde tüm bilgisayarların iletişimini sağlayan uluslararası en büyük bilgisayar ağına "İnternet" adı verilmektedir (Yalın, 2002). Dünya üzerinde bulunan bütün bilgisayarlar; kişisel bilgisayarlardan, çok kullanıcıli sistemlere kadar, model ve marka bağımlılığı olmaksızın, dünya üzerinde nerede olursa olsun, İnternet aracılığı ile iletişim kurabilmektedir. Kısaca İnternet; birçok bilgisayar sistemini birbirine bağlayan, dünya çapında yaygın bir iletişim ağıdır (Yalın, 2002).

İnternet'in insanlar için önemi bilgi çağının yaşanmakta olduğu bu dönemde her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Bilim ve teknolojideki gelişmelerle bilgi sadece soyut bir kavram değil aynı zamanda kullananlar ve bilgiyi teknolojiye dönüştürebilenler için önemli bir güç haline gelmiştir. Artık bilgiye ulaşabilen, bilgiyi

kullanabilen ve üretebilen bireylere bir başka deyişle bilgiyle iletişim kurabilen bireylere olan gereksinim gün geçtikçe artmaktadır (Akkoyunlu, Sağlam ve Atav, 2006).

Dünyada 1 milyarın üzerinde İnternet kullanıcısının olduğu günümüzde bu sayı her geçen gün hızlanarak artmaktadır. 2005 yılında 20. sırada olan Türkiye, 2006 yılında 16 milyon İnternet kullanıcısı ile 16. sırada yer almıştır. ABD % 69,9 oran ile ilk sırada, ikinci sırada % 69,4 ile Çin ve üçüncü sırada % 67,2 oran ile Japonya bulunmaktadır (Dünya İstatistikleri, 2006).

Bilgi çağı insanlığa evde oturup bilgiye, iletişime, ticarete ve eğitim hizmetlerine erişim olanağı sağlamıştır. Günümüz toplumunda insanların bilgiye ulaşım, bilgiyi işleme ve sunma durumunu kolaylaştırmada yardımcı olan bilgisayar ve İnternet çok amaçlı olarak her yerde ve düzeyde özellikle eğitim açısından hızla yaygınlaşmakla beraber sunduğu olanaklarla da vazgeçilemez teknoloji haline gelmiş, gerek okul içinde gerekse de okul dışında öğrenci ve öğretmenlerin bilgiye ulaşmada yararlandığı başlıca kaynak olmuştur (Gökçearsan ve Seferoğlu, 2005).

İnternet eğitim alanında farklı amaçlara hizmet edecek şekilde kullanılmaktadır. Bunlar; öğretim, araştırma, sosyal etkileşim, iletişim, bilgiyi paylaşma ve öğretim materyali. şeklinde sıralanabilir.

Öğrenme ortamında teknolojinin başka bir deyişle, İnternet'in öğretim teknolojisi aracı olarak kullanılmasıyla birlikte sınıflar, öğrencilerin aktif olarak sürece katıldığı, öğretmenlerin rehber olduğu, ekip çalışmasına dayalı öğrenmenin gerçekleştirildiği elektronik ortamlara dönüşebilecektir. Öğrencilere yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılmasında, ihtiyaçları olan bilgiyi sağlamada yardımcı bir araç olan İnternet, öğrencilerin bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almalarını da sağlamaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). İnternet'in kullanılmasında, öğretmenlerin öğretim amaçlı İnternet kullanımını kazanmaları ve yararlandıkları geniş doküman, animasyon, deney ve yenilikleri öğrencilere aktararak, onların dünya çapında oluşturulmuş bu bilgi ağından yararlanmalarına yardımcı olmaları zorunlu hale gelmiştir. Bunun yanında, İnternet'in öğrenme ortamında kullanılması; bireylere bilgileri karşılıklı paylaşma ortamı yaratmakta ve diğer bireyler ile fikirlerini tartışma olanağı sunmaktadır. Ayrıca belli bir öğrenci ve öğretmen grubuna ortak ilgi alanları çerçevesinde farklı bölgelerdeki insanlarla iletişim olanağı sağlamakta ve bu ağ üzerinde arama ve araştırma yapma becerileri kazandırmaktadır (Altun ve Altun, 2000).

Bu nedenle öğretmen adaylarını yetiştirme sürecinde, onlara kuramsal

bilgileri en iyi şekilde vermenin yanında, eğitim-öğretim ortamlarını bugünün teknolojik araçları ile desteklemek gerekmektedir. Öğretmen adaylarına teknolojinin kullanımı öğretildiği takdirde, gelecek kuşakların teknolojiyi kullanmaktan korkmayan ellerde yetişmeleri beklenebilir (Dursun ve Çevik, 2005).

8 yıllık zorunlu eğitimin uygulanmasıyla birlikte önemi bir kat daha artan sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve İnternet kullanma becerilerine sahip olması, hem kendilerini kişisel ve mesleki bakımdan geliştirmeleri hem de öğrencilerine daha yararlı ve hayati öğrenmeler kazandırabilmeleri yönünden artık bir zorunluluk olmuştur. Bu bakımdan, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet'i ne düzeyde ve hangi amaçla kullandıkları önemli görülmüştür.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma, Sınıf Öğretmenliği ABD.'da öğrenim gören öğretmen adaylarının İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Sınıf Öğretmenliği ABD.'nda öğrenim gören öğrencilerin görüşleri ışığında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

İnternet kullanımına ilişkin tutum puanları;

1. Cinsiyete göre değişmekte midir?

2. Sınıf düzeylerine göre değişmekte midir?
3. Mezun oldukları lise türüne göre değişmekte midir?
4. Kendilerine ait bilgisayara sahip olma durumuna göre değişmekte midir?
5. Bilgisayar kullanmaya başlama zamanlarına göre değişmekte midir?
6. İnternete bağlanma sürelerine göre değişmekte midir?
7. İnternete ulaşma yerlerine göre değişmekte midir?
8. İnterneti kullanma amaçlarına göre değişmekte midir?

3. YÖNTEM

Araştırmada betimleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasındaki olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Bu tür araştırmalarda asıl amaç incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve açıklamaktır (Çepni, 2007).

3.1. Çalışma Grubu

Araştırma, 2006-2007 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmanın verileri Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim

gören 100 erkek, 129 kız toplam 229 öğrenciden elde edilmiştir.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplamak amacıyla Tavşancıl ve Keser (2005) tarafından geliştirilmiş olan "İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek beş dereceli Likert tipinde olup, toplam 31 maddeden oluşmaktadır. Tutum puanı bulunurken, yüksek tutum puanı olumlu bilgisayar tutumunu gösterecek şekilde her bir tepki puanlanmıştır. "Tamamen katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum" şeklindeki tepkiler olumlu maddelerde 5-4-3-2-1 şeklinde puanlanmıştır. Olumsuz maddelerde ise 1-2-3-4-5 şeklinde puanlanmış ve analiz sürecinde ters kodlama yapılmıştır. Keser ve Tavşancıl tarafından geliştirilen ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.89 ($\alpha = 0.89$) olarak bulunmuştur. Araştırmacılar tarafından tekrarlanan güvenilirlik çalışması sonucunda ise (n=132), ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.84 ($\alpha = 0.84$) olarak bulunmuştur.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik anket formları ile toplanan verilerin gerekli istatistiksel çözümleri için SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programından yararlanılmıştır.

Betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans, (%) yüzde ve ($\bar{X}$) aritmetik ortalama kullanılmış, bağımsız değişkenler arasındaki farklılıkların tespiti için ise t-Testi ve ANOVA testlerinden yararlanılmıştır. Sayısal gelişmelerle ilgili veriler tablolar haline getirilip yorumlanmış, bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı $\alpha = .05$ düzeyinde test edilmiştir.

İnternet kullanımına yönelik tutum toplam puanlarının yorumlanmasında; (Ölçeğin aralık genişliği a = dizi genişliği/yapılacak grup sayısı) formülü kullanılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin sınıf, mezun oldukları lise türü, bilgisayara sahip olup olmama durumları, bilgisayar kullanmaya başlama zamanları, İnternet'e bağlanma süreleri, yerleri ve amaçları ile ilgili yüzde ve frekans dağılımları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Sınıf Düzeyi	f	%
1. sınıf	56	24.5
2. sınıf	71	31.0
3. sınıf	43	18.8
4. sınıf	59	25.8
Toplam	229	100.0

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 56'sının (%24.5) 1. sınıfta, 71'inin (%31) 2. sınıfta,

43'ünün (%18.8) 3. sınıfta ve 59'unun (%25.8) 4. sınıfta öğrenim gördüğü görülmektedir.

Tablo 2. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Lise Türü	f	%
Düz L.	126	55.0
A. Öğret. L.	10	04.4
Süper L.	35	15.3
Anadolu L.	50	21.8
Diğer	8	03.5
Toplam	229	100.0

Tablo 2 incelendiğinde çalışma grubunda bulunan öğrencilerin 126'sının (%55) Düz Lise'den, 50'sinin (%21.8) Anadolu Lisesi'nden, 35'inin (%15.3) Süper Lise'den, 10'unun (%4.4) Anadolu Öğretmen Lisesi'nden, 8'inin de (%3.5) diğer liselerden (İmam-hatip Lisesi, Fen Lisesi vs.) mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 3. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin Bilgisayara Sahip Olup Olmama Durumlarına İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Bilgisayara Sahip Olma Durumları	f	%
Var	81	35.4
Yok	148	64.6
Toplam	229	100.0

Tablo 3'de çalışma grubunda bulunan öğrencilerin bilgisayara sahip olup olmama durumları incelenmiştir. Öğrencilerin 81'inin (%35.4) kendine ait bilgisayarı olduğu, 148'inin ise (%64.6) kendisine ait bir bilgisayarı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin Bilgisayar Kullanmaya Başlama Zamanlarına İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Bilgisayar Kullanmaya Başlama Zamanlarına	f	%
Üniversite	117	51.1
Lise	78	34.1
İlköğretim	34	14.8
Toplam	229	100.0

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin 117'sinin (%51.1) üniversite yıllarından, 78'inin (%34.1) lise yıllarından ve 34'ünün (%14.8) ise ilköğretim yıllarından beri bilgisayar kullandıkları görülmektedir.

Tablo 5. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin Haftalık İnternet Kullanma Sürelerine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Haftalık İnternet Kullanma Süreleri	f	%
1-3 saat	134	58.5
4-6 saat	54	23.6
7-9 saat	22	9.6
10 saat ve üzeri	19	8.3
Toplam	229	100.0

Tablo 5'de öğrencilerin haftalık İnternet kullanma süreleri incelenmiştir. Öğrencilerin 134'ünün (%58.5) haftada 1-3 saat, 54'ünün (%23.6) haftada 4-6 saat, 22'sinin (%9.6) haftada 7-9 saat ve 19'unun (%8.3) haftada 10 saat ve üzerinde İnternet kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 6. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin İnternet'e Bağlanma Yerlerine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

İnternete Bağlanma Yerleri	f	%
Okuldan	8	03.5
İnternet kafeden	185	80.8
Evden	36	15.7
Toplam	229	100.0

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin 185'inin (%80.8) İnternet kafelerden, 36'sının (%15.7) evden ve 8'inin (%3.5) okuldan İnternet'e ulaştıkları tespit edilmiştir.

Tablo 7. Çalışma Grubunda Bulunan Öğrencilerin İnternet'e Bağlanma Amaçlarına İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

İnternete Bağlanma Amaçları	f	%
Eğitim	144	62.9
İletişim	40	17.5
Eğlence	42	18.3
Alış-veriş	3	01.3
Toplam	229	100.0

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin 144'ünün (%62.9) eğitim amaçlı, 42'sinin (%18.3) eğlence amaçlı, 40'ının (%17.5) iletişim amaçlı ve 3'ünün de (%1.3) alış veriş amaçlı olarak İnternet kullandıkları görülmektedir.

4.2. Çalışma Grubundaki Öğrencilerin, İnternet Kullanımına İlişkin Tutumlarının Bağımsız Değişkenlere Göre Analizi İle İlgili Bulgular

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumları cinsiyetlerine göre incelenmiş ve Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının Cinsiyetle Olan İlişkisi

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
ERKEK	100	3.64	.4582	227	1.411	.160
KIZ	129	3.56	.4349			

Tablo 8'e göre çalışma grubundaki erkek öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.64$, kız öğrencilerin puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X}=3.56$ olduğu görülmektedir. Öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile cinsiyet

arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($t=1.411$; $p>.05$).

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile mezun oldukları lise türü arasındaki ilişki incelenmiş ve Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüyle Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	.570	4	.143		
Gruplar içi	44.815	224	.200	.713	.584
Toplam	45.385	228			

Düz lise mezunu öğrencilerinin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.56$, Anadolu Öğretmen Lisesi mezunu öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.57$, Süper Lise mezunu öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.69$ ve Anadolu Lisesi mezunu öğrencilerinin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik

ortalamasının ise $\bar{X}=3.62$ olduğu görülmüştür.

Tablo 9 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$F_{(4-224)}=.713$, $p>.05$].

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile sınıf düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ve Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının Sınıf Düzeyleriyle Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	.333	3	.111		
Gruplar içi	45.052	225	.200	.554	.646
Toplam	45.385	228			

1. sınıf öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.66$, 2. sınıf öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.58$, 3. sınıf öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.59$ ve 4. sınıf öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X}=3.55$ olduğu görülmüştür. Sınıf

düzeyi arttıkça İnternet kullanımına ilişkin tutum puanlarında azalma olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$F_{(3-225)}=.554, p>.05$].

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumları kendine ait bilgisayara sahip olup olmama durumlarına göre incelenmiş ve Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutumlarının Kendine Ait Bilgisayara Sahip Olma Durumuyla Olan İlişkisi

Bilgisayara sahip olma	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
VAR	81	3.68	.5016	227	2.058	.041
YOK	148	3.55	.4076			

Tablo 11'e göre kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.68$, kendine ait bilgisayarı olmayan öğrencilerin aritmetik ortalamasının ise $\bar{X}=3.55$ olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile kendine ait

bilgisayara sahip olup olmama durumları arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür ($t=2.058; p<.05$). Kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam

puanları ile bilgisayar kullanmaya başlama zamanları arasındaki ilişki incelenmiş ve

Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının Bilgisayar Kullanmaya Başlama Zamanlarıyla Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	.730	2	.365		
Gruplar içi	44.655	226	.198	1.846	.160
Toplam	45.385	228			

Üniversite yıllarında bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.54$, Lise yıllarında bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.64$, İlköğretim yıllarında bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X}=3.67$ olduğu görülmüştür. Erken yaşta bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin

İnternet kullanımına ilişkin tutum puanlarının arttığı dikkat çekmektedir.

Tablo 12 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile bilgisayar kullanmaya başlama zamanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$F_{(2,226)}= 1.846$, $p>.05$].

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile haftalık İnternet kullanma süreleri arasındaki ilişki incelenmiş ve Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının Haftalık İnternet Kullanma Süreleriyle Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	4.271	3	1.424			1-
Gruplar içi	41.114	225	.183	7.792	.000	2,3,4*
Toplam	45.385	228				

*1. 1-3 saat, 2. 4-6 saat, 3. 7-9 saat, 4. 10 saat ve üzeri

Haftada 1-3 saat İnternet kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.48$, 4-6 saat İnternet kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına

ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.72$, 7-9 saat İnternet kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.81$ ve 10 saat ve

üzerinde İnternet kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 3.80$ olduğu görülmüştür. İnternet'i daha fazla süre kullanan öğrencilerin, daha az süre kullanan öğrencilere göre İnternet kullanımına ilişkin tutum puanlarının yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 13 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile haftalık İnternet kullanma süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu

Tablo 14. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının İnternet'e Bağlanma Yerleriyle Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	1.337	2	.669			
Gruplar içi	44.048	226	.195	3.430	.034	1- 3*
Toplam	45.385	228				

*1. okuldan, 2. İnternet kafeden, 3. evden

İnternet'e okuldan bağlanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 3.33$, İnternet kafeden bağlanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 3.58$ ve İnternet'e evden bağlanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 3.74$ olduğu görülmüştür. İnternet'e evden bağlanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum puanlarının yüksek olduğu görülmektedir.

görülmüştür [$F_{(3-225)} = 7.792$, $p < .05$]. Haftalık 1-3 saat İnternet kullanan öğrenciler ile haftalık 4-6 saat, 7-9 saat ve 10 saat ve üzeri İnternet kullanan öğrenciler arasında; 4-6 saat, 7-9 saat, 10 saat ve üstü İnternet kullanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet'e bağlanma yerleri arasındaki ilişki incelenmiş ve Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet'e bağlanma yerleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$F_{(2-226)} = 3.430$, $p < .05$]. İnternet'e okuldan bağlanan öğrenciler ile İnternet'e evden bağlanan öğrenciler arasında, İnternet'e evden bağlanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet kullanma amaçları arasındaki ilişki incelenmiş ve Tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15. Öğrencilerin İnternet Kullanımına İlişkin Tutum Toplam Puanlarının İnternet Kullanma Amaçlarıyla Olan İlişkisi

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	.531	3	.177		
Gruplar içi	44.854	225	.199	.888	.448
Toplam	45.385	228			

İnternet'i daha çok eğitim amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 3.57$, İnternet'i daha çok iletişim amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 3.62$, İnternet'i daha çok eğlence amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 3.69$ ve İnternet'i daha çok alış veriş amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 3.44$ olduğu görülmüştür. İnternet'i daha çok eğlence amaçlı kullanan öğrencilerin, İnternet kullanımına ilişkin tutum puanlarının daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 15 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet'i kullanma amaçları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$F_{(3-225)} = .888, p > .05$].

5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

1. Yapılan araştırmanın sonucunda, öğrencilerin yaklaşık üçte ikisinin kendisine ait bir bilgisayarı olmadığı (Tablo 3); yaklaşık yarısının bilgisayar kullanmaya üniversite yıllarında başladığı (Tablo 4) görülmüştür.

2. Çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumları, cinsiyete ve mezun oldukları lise türüne ve üniversitedeki sınıf düzeylerine göre değişmemektedir (Tablo 8, Tablo 9, Tablo 10). Ancak sınıf düzeyleri arttıkça İnternet kullanımına ilişkin tutumlarda bir azalma olduğu görülmektedir.

3. Kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının, kendine ait bilgisayarı olmayan öğrencilerin tutumlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumları ile bilgisayara sahip olma durumları arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiksel olarak kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür (Tablo 11).

4. İlköğretim yıllarından itibaren bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin

İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının, bilgisayarla üniversitede tanışan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile bilgisayar kullanmaya başlama zamanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir (Tablo 12).

5. İnternet'i daha fazla süre kullanan öğrencilerin, daha az süre kullanan öğrencilere göre İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Haftalık 1-3 saat İnternet kullanan öğrenciler ile haftalık 4-6 saat, 7-9 saat ve 10 saat ve üzeri İnternet kullanan öğrenciler arasında; 4-6 saat, 7-9 saat, 10 saat ve üstü İnternet kullanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (Tablo 13).

Palesh, Saltzman ve Koopman (2004) tarafından Rusya'da yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %40'ının İnternet'i hiç kullanmadığı, beşte birden fazlasının (%21,7) yılda birkaç kez, %16,2'sinin ise haftada birkaç kez kullandığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre çalışma grubundaki öğrencilerin İnternet kullanımının iyi bir düzeyde olduğu söylenebilir.

6. İnternet'e evden bağlanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının, İnternet'e okuldan ve İnternet kafeden bağlanan öğrencilere göre daha

yüksek olduğu tespit edilmiştir. İnternet'e okuldan bağlanan öğrenciler ile İnternet'e evden bağlanan öğrenciler arasında, İnternet'e evden bağlanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (Tablo 14).

Akkoyunlu, Atav ve Sağlam (2006) tarafından yapılan "öğretmen adaylarının İnternet'e erişim olanakları ve kullanım amaçları" adlı çalışmada bu bulguya benzer bulgulara rastlanmıştır. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının %41,3'ünün İnternet'e, İnternet kafelerden girdikleri, sadece % 9,3'ünün ise evlerinden eriştikleri bulunmuştur. Palesh, Saltzman ve Koopman'ın (2004) yaptığı çalışmada ise, üniversite öğrencilerinin %46,6'sının İnternet'e evlerinden, %35'inin ise arkadaşlarının evinden girdikleri bulunmuştur.

7. Öğrencilerin İnternet'i daha çok eğitim amaçlı kullandıkları görülmüştür. Ancak İnternet'i eğlence amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının, İnternet'i eğitim, iletişim ve alışveriş amaçlı kullanan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet'i kullanma amaçları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (Tablo 15). Yapılan çalışmanın bulguları daha önce yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir

(Özdemir, Usta ve Kafkas, 2007; Lubans, 2000).

Bu sonuçlar ışığında, teknolojik gelişmelerin bir ürünü ve günümüzde bilginin yayılmasında ve paylaşılmasında önemli araçlardan biri olan İnternet'in kullanımına ilişkin öğrencilerin tutumlarının arttırılması için küçük yaşlardan itibaren bilgisayar ve İnternet kullanımının yaygınlaştırılmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

6. KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B.; Atav, E. ve Sağlam, N. (2006). Öğretmen Adaylarının İnternete Erişim Ve Kullanım Amaçları. Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi, 30.
- Akkoyunlu, B. ve Yılmaz, M. (2005). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeyleri İle İnternet Kullanım Amaçları. Eğitim Araştırmaları, 19(1),14.
- Altun, S. ve Altun, A. (2000). Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet. Milli Eğitim Dergisi, 147.
- Çepni, S. (2007). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş. Trabzon: Celepler Matbaacılık. Geliştirilmiş 3. Baskı.
- Dursun, F. ve Çevik, V. (2005). Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Düzeyleri. XIV.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli.
- Gökçearsan, Ş. ve Seferoğlu, S. S. (2005). Öğrencilerin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Bir Çalışma. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi 28-30 Eylül, Denizli.
- Lubans, J. (2000). Internet Use among 3rd year Students at Duke University. Durham, North Carolina, USA. <http://www.lubans.org/study4b.htm> 1, 25.04.2007.
- Özdemir, S.M.; Usta, E. ve Kafkas, A. (2007). İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin İnternet Kullanım Amaçları Üzerine Bir Araştırma. VII. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı. Yakın Doğu Üniversitesi, 3-5 Mayıs, Lefkoşe.
- Palesh, O., Saltzman, K. and Koopman, C. (2004). Internet Use and Attitudes towards Illicit Internet Use Behavior in a Sample of Russian College Students. Cyberpsychology & Behavior, 7(5).
- Tavşancıl, E. ve Keser, H. (2002). İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tipi Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi.

Eğitim Bilimleri ve Uygulama, 1,
79-100.

www.internetworldstats.com, 15.05.2006.

Yalın, H. İ. (2002). Öğretim Teknolojileri
ve Materyal Geliştirme. Ankara:
Nobel Yayınları.